

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
менеджменту, логістики та інновацій
Протокол №22 від 22.08.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Жеріна НЕМАШКАЛО

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ І ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	D "Бізнес, адміністрування та право"
Спеціальність	D3 "Менеджмент"
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Освітня програма	"Менеджмент "

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробники:
к.е.н., доцент

Підписано КЕП

Вікторія ТОМАХ

к.е.н., доцент

Підписано КЕП

Ганна ДЕМЧЕНКО

Завідувач кафедри
менеджменту,
логістики та інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Гарант програми

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Харків

2025

ВСТУП

Вивчення дисципліни забезпечує теоретичну та практичну підготовку здобувачів до вирішення завдань з управління інтелектуальною власністю та організації процесів трансферу технологій. У межах курсу розглядаються основи правового регулювання інтелектуальної власності, механізми її економічної оцінки, інструменти комерціалізації, а також моделі та стратегії трансферу технологій. Оволодіння цими знаннями дозволяє майбутнім менеджерам ефективно інтегрувати інтелектуальну власність у систему стратегічного управління підприємством.

Мета навчальної дисципліни – полягає у формуванні професійних компетентностей у сфері управління інтелектуальною власністю та трансфером технологій, зокрема здатності аналізувати доцільність використання об'єктів інтелектуальної власності, організовувати процеси їх комерціалізації та застосовувати сучасні інструменти трансферу технологій для розвитку інноваційної діяльності підприємства.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

засвоєння теоретичних основ інтелектуальної власності і трансферу технологій, їх місця та ролі в інноваційному розвитку підприємства;

вивчення нормативно-правової бази у сфері інтелектуальної власності на національному та міжнародному рівнях;

формування знань щодо об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності, їх правового захисту й комерціалізації;

опанування методів оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності та аналізу доцільності їх використання у господарській діяльності;

вивчення механізмів організації та управління процесами трансферу технологій у межах підприємств, університетів та науково-дослідних установ;

формування практичних навичок прийняття управлінських рішень у сфері охорони, використання та передачі прав на результати інтелектуальної діяльності;

розвиток здатності застосовувати сучасні інструменти та підходи (ліцензування, франчайзинг, стартапи, відкриті інновації) для забезпечення конкурентоспроможності організацій.

Предметом навчальної дисципліни є економіко-правові засади та інструменти управління інтелектуальною власністю і трансфером технологій,

спрямовані на формування та використання конкурентних переваг підприємства в умовах розвитку національної та глобальної інноваційної системи.

Об'єктом навчальної дисципліни є процеси створення, охорони, комерціалізації та передачі прав на результати інтелектуальної діяльності, а також організаційно-управлінські відносини, що виникають у сфері інтелектуальної власності і трансферу технологій.

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність і трансфер технологій» належить до обов'язкових навчальних дисциплін.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл.1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН1	ЗК4; СК8
РН2	СК6
РН3	СК7
РН4	СК8; СК10
РН5	ЗК6; СК7
РН6	ЗК4; СК6
РН7	СК10
РН8	СК4
РН9	СК3
РН10	СК4
РН11	СК10
РН13	ЗК1; СК8
РН14	ЗК2; СК10

Де

РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

РН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

РН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

РН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

РН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та у міжнародному контексті.

РН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

РН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

РН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

РН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

РН13. Вміти планувати і використовувати інформаційне, математичне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

РН14. Застосовувати та створювати комплексні управлінські технології, на основі інноваційних і логістичних креативних методів й інструментів для ефективного та результативного управління підприємствами для їх розвитку.

ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Сутність інтелектуальної власності

Тема 1.1. Поняття інтелектуальної власності.

Економіко-правовий зміст інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як результат розумової творчої діяльності. Трактують поняття «інтелектуальна власність» в економічній літературі з урахуванням різних теоретико-методологічних підходів. Результати інтелектуальної праці, як об'єкт інтелектуальної власності. Сфери прав інтелектуальної власності: промислова власність, авторське право та суміжні права. Особливості управління інтелектуальною власністю.

Національна інноваційна система. Значення інтелектуальної власності в формуванні національної інноваційної системи. Проблеми управління інтелектуальною власністю та напрями їх вирішення. Нормативні акти в сфері інтелектуальної власності в Україні. Концепція розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Групи об'єктів інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 1.2. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності

Правова охорона об'єктів патентного права. Сутність та структура промислової власності. Ознаки об'єктів, що входять до складу промислової власності. Основні суб'єкти відносин промислової власності. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників товарного обігу, товарів і послуг. Торговельна марка, фабричний знак, логотип, слоган, бренд. Класифікація товарних знаків для товарів та послуг. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів авторського та суміжних прав. Сутність авторського права. Специфічні ознаки авторського права. Основні суб'єкти авторського права. Суміжні права, їх ознаки. Міжнародна правова охорона інтелектуальної власності. Формування глобального ринку прав на об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародне співробітництво у сфері патентного права.

Тема 1.3. Захист прав інтелектуальної власності.

Нормативна база щодо захисту об'єктів права інтелектуальної власності. Закон України "Про власність", Закони України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", "Про охорону прав на промислові зразки", Закон України "Про авторське право і суміжні права", "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг", ЗУ "Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності", ЗУ "Про охорону прав на сорти рослин", ЗУ "Про захист від недобросовісної конкуренції", ЗУ "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем". Міжнародні аспекти охорони та захисту авторського та суміжних прав. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів.

Тема 1.4. Здійснення права та економіка інтелектуальної власності

Права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності. Зміст прав і обов'язків власника охоронного документа на об'єкт промислової власності. Правова форма реалізації права на об'єкт інтелектуальної власності. Сутність і механізм комерціалізації інтелектуальної власності.

Змістовний модуль 2. Особливості та значення трансферу технологій

Тема 2.1. Сутність і об'єктивні передумови розвитку трансферу технологій

Теоретико-методологічна сутність техніки, технології та технологічної інновації. Взаємозв'язок техніки, технології та технологічної інновації. Інноваційні технології. Технологічні уклади. Сутність трансферу та комерціалізації технологій. Механізми трансферу технологій. Комерціалізація технологій. Види комерціалізації. Учасники процесу трансферу. Етапи трансферу технологій. Організаційні форми трансферу технологій. Форми трансферу технологій. Класифікація організаційних форм. Інжиніринг. Канали передачі технології. Франчайзинг.

Тема 2.2. Організація та засоби управління трансфером технологій

Економічна сутність технологічного аудиту та методика його проведення. Визначення технологічного аудиту, етапи. Цілі технологічного аудиту в організаціях різного типу. Основні підходи до оцінювання комерційного потенціалу технологій. Методи оцінювання. Визначення етапу розробки. Відбір інноваційних ідей. Аналіз технологій конкурентів. Методичний інструментарій технологічного аудиту. Ранжування інтелектуально-інноваційних технологій за методом функції бажаності. Вибір еталонних технологій на засадах бенчмаркінгу. Оцінка ризиків комерціалізації.

Поняття та сутність ліцензій. Поняття, предмети та види ліцензій. Класифікація ліцензій. Ліцензіат, ліцензіар. Строкові особливості ліцензування. Ліцензійний договір. Основні суб'єкти ліцензійного договору. Структура та зміст ліцензійного договору. Основні форми ліцензійної винагороди. Ліцензійні платежі, роялті. Визначення економічної ефективності продажі та купівлі ліцензій.

Тема 2.3. Ціноутворення та методи оцінки технологій

Поняття та цілі оцінки інтелектуальної власності. Законодавчо-нормативна база вартісної оцінки технологій. Види вартості. Методи оцінки технологій.

Методи вартісної оцінки технологій. Методи витратного підходу. Методи прибуткового підходу. Методи ринкового (порівняльного) підходу. Оцінка вартості інтелектуальних технологій з урахуванням індексу цитування. Оцінка вартості інтелектуальних технологій з урахуванням індексу цитування на прикладі патентів.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних завдань за навчальною дисципліною «Інтелектуальна власність і трансфер технологій» наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних завдань

Тема	Зміст
Тема 1.1. Поняття інтелектуальної власності	Структурно-логічна схема ІВ та визначення об'єктів ІВ.
Тема 1.2. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності	Визначення рубрик міжнародної патентної класифікації щодо ОІВ. Застосування норм права інтелектуальної власності.
Тема 1.3. Захист прав інтелектуальної власності	Визначення існуючих патентів щодо визначеного ОІВ. Розв'язання практичних ситуацій щодо здійснення права інтелектуальної власності.
Тема 1.4. Здійснення права та економіка інтелектуальної власності	Визначення вартості об'єктів та прав промислової інтелектуальної власності як різних предметів оцінки.
Тема 2.1 Сутність і об'єктивні передумови розвитку трансферу технологій	Аналіз вартості об'єктів і прав у сфері маркетингової інтелектуальної власності. Визначення вартості об'єктів та прав промислової інтелектуальної власності, як різних предметів оцінки в умовах венчурного інвестування.
Тема 2.2. Організація та засоби управління трансфером технологій	Проведення технологічного аудиту. Здійснення права інтелектуальної власності.
Тема 2.3. Ціноутворення та методи оцінки технологій	Семінар-дискусія щодо класифікації технологій. Обґрунтування вибору організаційної форми трансферу технологій.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Тема	Зміст
Тема 1.1. Поняття інтелектуальної власності	Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації.
Тема 1.2. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності	Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: підготовка до практичного і лабораторного заняття.
Тема 1.3. Захист прав інтелектуальної власності	Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації, підготовка до практичного заняття і лабораторного заняття.
Тема 1.4. Здійснення права та економіка інтелектуальної власності	Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації, підготовка до колоквиуму і лабораторного заняття.
Тема 2.1 Сутність і об'єктивні передумови розвитку трансферу технологій	Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації, підготовка до практичного заняття і лабораторного заняття.
Тема 2.2. Організація та засоби управління трансфером технологій	Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: підготовка до практичного і лабораторного заняття.
Тема 2.3. Ціноутворення та методи оцінки технологій	Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації, підготовка до колоквиуму і лабораторного заняття.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни “Інтелектуальна власність і трансфер технологій”.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено

застосування таких методів навчання, як: міні-лекції (Тема 1.1, 2.1), групова робота (Тема 1.3, 1.4), кейс- технології (Тема 1.3), семінари-дискусії (Тема 2.1), ділові ігри (Тема 2.2), ситуаційні завдання (Тема 2.3). Під час проведення лекційних та лабораторних занять використовуються також: репродуктивні, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання.

Форми та методи оцінювання

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: за вирішення запропонованих завдань за темами 1.3 (практична і лабораторна роботи) , 2.1 (практична робота), отримують по 5 балів (за умови повного виконання з наданням достатніх пояснень); виконання лабораторного завдання за темою 2.3 дає можливість отримати 6 балів (за

умови повного виконання з наданням достатніх пояснень), виконання тесту практичної роботи за темою 2.1, дає можливість отримати 5 балів (за умови правильної відповіді на всі питання тесту), захист презентацій (по одній презентації за кожним модулем) за результатами самостійної роботи дає можливість отримання 7 балів, написання колоквіумів – підсумкових контрольних робіт оцінюються по 10 балів. Загальна кількість балів за практичні заняття складає 60 балів.

Семестровий контроль: Екзамен.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність D3 «Менеджмент»
Освітня програма «Менеджмент».
Семестр 1
Навчальна дисципліна "Інтелектуальна власність та трансфер технологій"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Тести (20 балів)

1. Об'єктами авторського права не є:
 - а) Аудіовізуальні твори.
 - б) Твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва.
 - в) Комп'ютерні програми.
 - г) Грошові знаки.
2. Коли виникає авторське право?
 - а) З моменту виникнення ідеї твору.
 - б) Після реєстрації твору та отримання свідоцтва.
 - в) З моменту створення твору.
 - г) Після отримання комерційної вигоди.
3. В якій з представлених країн раніше за інших почали видавати охоронний документ (патент) на винахід?
 - а) США.

- б) Німеччина.
 - в) Англія.
 - г) Китай.
4. Що не відноситься до засобів індивідуалізації об'єктів господарювання?
- а) Логотип.
 - б) Слоган.
 - в) Репутація.
 - г) Товарний знак.
5. До загальних принципів авторського права не відноситься:
- а) Принцип свободи творчості, за яким автору надається право самостійно вибирати тему твору, жанр, мета твору, використовувати твір будь-яким способом.
 - б) Принцип поєднання особистих інтересів з інтересами суспільства, згідно з яким суспільство повинне задовольняти інтереси учасника в належній винагороді його творчості, а автор зобов'язується не використовувати свої твори на шкоду інших осіб і суспільства в цілому.
 - в) Принцип матеріальної та моральної зацікавленості автора, полягає в тому, що авторів літературних і художніх творів, крім отримання авторської винагороди, нагороджують різними державними преміями, їм присвоюють почесні звання, що є однією з форм суспільного визнання їх творчості.
 - г) Принцип рівноправності, який полягає в тому, що всі автори перебувають в однакових правах по відношенню до своїх винаходів і відкриттів.
 - д) всі відносяться
6. Майновими правами автора не є:
- а) Право на використання твору.
 - б) Виключне право дозволяти використання твору.
 - в) Право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання.
 - г) Всі є
7. Які категорії прав не відносяться до суміжного права?
- а) Права виконавців.
 - б) Права виробників фонограм.
 - в) Права першовідкривачів.
 - г) Права організацій ефірного та кабельного мовлення.
8. Які існують форми трансферу технологій?
- а) Квazівнутрішній трансфер.
 - б) Перехресний трансфер.
 - в) Прямий трансфер.
 - г) Суміжний трансфер.
9. В якому році була прийнята Конвенція про заснування Всесвітньої організації

інтелектуальної власності?

а) 1980.

б) 1967.

в) 1890.

г) 1995.

10. Що було ядром 2 технологічного укладу?

а) Паровий двигун.

б) Важке машинобудування.

в) Виплавка чавуну.

г) Автомобілебудування.

11. Як характерна риса не відноситься до акту купівлі продажу матеріального товару?

а) Ціна товару визначається його собівартістю.

б) Об'єкт переходить у повну власність покупця.

в) Покупець може реалізувати об'єкт тільки в суворо визначених обсягах, строках.

г) Покупець може розпоряджатися об'єктом купівлі-продажу на свій розсуд.

12. Що не відноситься до внутрішніх чинників технологічного аудиту?

а) Стратегія науково-дослідної установи.

б) Організаційна та індивідуальна культура.

в) Наявність навичок менеджменту у внутрішнього персоналу.

г) Вигода для користувача

13. Які виділяють спеціальні види патентів?

а) Додаткові патенти.

б) Ввізні патенти.

в) Підтверджені патенти.

г) Удавані патенти.

д) Всі з перерахованих вище

14. Що не відноситься до причин розвитку трансферу технологій на ліцензійній основі?

а) Неможливість для будь-якої країни, незалежно від рівня її розвитку, забезпечити пріоритети в усіх напрямках науки.

б) Протиріччя між кількістю накопичених результатів наукових і дослідно-конструкторських робіт і можливостями їх практичного освоєння.

в) Інтернаціоналізація і глобалізація господарських зв'язків і світовий поділ праці.

г) Прагнення захистити власні винаходи від копіювання та створення аналогів.

Завдання 1 – діагностичне (10 балів)

Визначити приріст річного прибутку від застосування нової технології, що містить запатентовані винаходи, за вихідними даними, наведеними в табл. 1.

Вихідні дані

Показник	Базовий період	Розрахунковий період
Собівартість, млн грн./рік	144	165
Капітальні витрати, млн. грн./рік	240	360
Річна продуктивність, тис. т	24	30
Нормативний коефіцієнт	0,15	0,15

Завдання 2 – евристичне (10 балів)

До юридичної фірми з захисту інтелектуальної власності «Крилов і Партнери» звернулась громадянка Мірошніченко, яка, на її думку, здійснила наукове відкриття, що описала у рукописі наукової праці з фізики. Громадянка Мірошніченко бажала отримати консультацію з приводу можливості отримання правової охорони результатів своєї творчої діяльності.

Підготуйте відповідь юрисконсульта фірми, звернувши увагу на такі питання:

1. Що може бути в даному випадку об'єктом правового захисту?
2. Які особисті та майнові права виникають у громадянки Мірошніченко і в силу яких юридичних фактів?
3. Якими мають бути дії громадянки Мірошніченко для отримання правової охорони своєї інтелектуальної власності?
4. Який державний орган вирішує питання охорони авторських прав на території України?
5. Вкажіть межі надання правової охорони на об'єкт інтелектуальної власності громадянки Мірошніченко.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту логістики та інновацій № ____ від «__» _____ 20__р.

Екзаменатор
Зав. кафедрою

к.е.н., доц. Катерина МЕЛЬНИКОВА
д.е.н., проф. Олена ЯСТРЕМСЬКА

Критерії оцінювання

Тести оцінюються наступним чином: за кожну вірну відповідь 2 бали (максимально 20 балів за усі вірні відповіді).

№ завдання	Бал	Критерії оцінювання
1 (діагностичне)	9-10	Повне розв'язання задачі. Дотримання алгоритму розв'язання. Наявність необхідних графіків, схем чи таблиць. Правильна відповідь. Обґрунтованість висновків. Охайність оформлення.
	7-8	Повне розв'язання задачі. Незначне порушення алгоритму розв'язання.

		Помилки при побудові графіків, схем чи таблиць. Правильна відповідь. Недостатня обґрунтованість висновків. Наявність виправлень в рішенні.
	5-6	Не менше 80 % розв'язання задачі. Суттєве порушення алгоритму розв'язання. Помилки при побудові графіків, схем чи таблиць. Відповідь неповна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні
	3-4	Не менше 60 % розв'язання задачі. Недотримання алгоритму розв'язання. Графіки, схеми чи таблиці побудовані не повністю. Відповідь неповна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні.
	1-2	Не менше 40 % розв'язання задачі. Незнання алгоритму розв'язання. Графіки, схеми чи таблиці відсутні. Відповідь неправильна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні.
2 (евристичне)	9-10	Повне розв'язання задачі. Дотримання алгоритму розв'язання. Наявність необхідних графіків, схем чи таблиць. Правильна відповідь. Обґрунтованість висновків. Охайність оформлення. Креативність у вирішенні завдання, висловлення власної позиції у сформованих висновках і рекомендаціях.
	7-8	Повне розв'язання задачі. Незначне порушення алгоритму розв'язання. Помилки при побудові графіків, схем чи таблиць. Правильна відповідь. Недостатня обґрунтованість висновків. Наявність виправлень в рішенні. Наявність сформованих рекомендацій за результатами рішення.
	5-6	Не менше 80 % розв'язання задачі. Суттєве порушення алгоритму розв'язання. Помилки при побудові

		графіків, схем чи таблиць. Відповідь не повна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні. Рекомендації за результатами рішення не логічні.
	3-4	Не менше 60 % розв'язання задачі. Недотримання алгоритму розв'язання. Графіки, схеми чи таблиці побудовані не повністю. Відповідь не повна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні. Рекомендації за результатами рішення відсутні.
	1-2	Не менше 40 % розв'язання задачі. Незнання алгоритму розв'язання. Графіки, схеми чи таблиці відсутні. Відповідь не правильна. Відсутність обґрунтування висновків. Наявність численних виправлень в рішенні. Рекомендації за результатами рішення відсутні.
Загальна сума балів за виконання всіх завдань і тестів	40	

Рекомендована література

Основна

1. Попова Л. М., Ситник І. В. Інтелектуальна власність: підручник – Харків : «Федорко», 2021, с. 262. <https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstreams/8c07c002-f09e-4482-b25a-f30e8071329f/download>

2. . Тарасенко Л. Л., Яворська О. С. Право інтелектуальної власності: навчально-методичний посібник. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023. – 152 с.

3. Харитонova О. І., Харитонов Є. О. Інтелектуальна власність у бізнесі: навчальний посібник. – Одеса: Фенікс, 2023. – 310 с.

4. Чепис О. І. Право інтелектуальної власності : навч.- метод. посіб. – Ужгород : Говерла, 2023. – 52 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/51084>

Додаткова

5. Вірченко В.В. «Інтелектуальна власність як каталізатор відновлення економіки України під час війни та у повоєнний період» // Economy and Society. – 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-85>

6. Єрофеєнко Л. В. Вплив цифровізації на ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності / Л. В. Єрофеєнко, А. О.Блажко // Юридичний науковий електронний журнал : Електронне наукове фахове видання. - 2023. - № 11. – С. 163 – 167. <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30908>

7. Лютак О. Глобальна екосистема трансферу технологій: формування та еволюція // Lutsk National Technical University, 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-80>

8. Шпенова П. Ю. Інтелектуальна власність як об'єкт адміністративно-правового регулювання // Часопис Київського університету права, 2022. № 2 – 4, С. 104– 108. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2-4.2022.19>

Інформаційні ресурси

9. Сайт Державного підприємства "Український інститут інтелектуальної власності". – Режим доступу : <https://uiiv.com.ua/>

10. Сайт "Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій". – Режим доступу : <https://nipo.gov.ua/>

11. Сайт "Авторське право в Україні". – Режим доступу : <http://copyright.ua>.

12. Сайт Персональних навчальних систем курс "Інтелектуальна власність та трансфер технологій». – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=449>